

Uutiskirje Jäsenille

N:o 4 (109) * Maanantaina 30. tammikuuta 2012
Toimittanut Juhani Haapasaari

Välímiesoikeus hylkäsi IAU:n kanteen Lippuedun menetys jää muiden tuomioistuinten arvioitavaksi

Barona Handling Oy
ISS Aviation Oy
Swissport Finland Oy

Välímiesoikeus hylkäsi tänään IAU:n kanteen, jolla vaadittiin Northportista Barona Handlingin kautta Swissportin palvelukseen siirtyneiden työntekijöiden säilyttävän edelleen oikeutensa ostaa Finnairin vyöhykelippuja tämän henkilökunnalleen tarjoamalla hinnalla. Välímiesoikeus otti päätöksellään kantaa lippuetuun ainoastaan työehtosopimukseen sidonnaisuutensa osalta, joten asiaa voidaan käsitellä vielä muissa tuomioistuimissa.

Vuodet 2003 - 2004

Lentoyhtiöiden toimintojensa ulkoistamiseen liittyvää henkilöstölippuedun menetystä käsiteltiin ensimmäisen kerran IAU:n ja silloisen Palvelualojen Toimialaliiton välillä vuosina 2003 - 2004. Osapuolet

sopivat 30.1.2004 tuolloin piii-
risovittelijana toimineen **Esa Lonkan** johtamassa työryhmässä menettelytavat, joilla ns. kiintiölippuedun menetys kompensoitiin aiemmin lentoyhtiöryhmän palveluksessa olleille työntekijöille.

Pääperiaatteeksi muodostui, että ulkoistetut työntekijät saattoivat ostaa lentoyhtiön vyöhykehintaisia henkilöstölippuja kulloinkin voimassa olevan henkilöstöohjesäännön mukaisin ehdoin. Osto-oikeus päättyi, kun 3 500 euron yhteismäärä oli kulutettu, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua uuden työnantajan palvelukseen siirtymisestä. Osto-oikeuden todettiin päättyvän myös siinä tapauksessa, että edun saanut työntekijä siirtyy edelleen kolmannen työnantajan palvelukseen. Osto-oikeus oli toisin sanoen rajoitettu koskenmaan ainoastaan ensimmäisen yritysjärjestelyn seurauksena tapahtunutta siirtymistä.

Vuosi 2007

Uudistettaessa lentoliikenteen palveluja koskeva työehtosopimus vuonna 2007, osapuolten välillä sovittiin kiintiölippuetua koskien seuraava kirjaus:

Palkkausjärjestelmää koskevat ongelmat, jotka syntyvät, kun muu kuin lentoyhtiöryhmään kuuluva yritys tuottaa aiemmin lentoyhtiöryhmään kuuluneen yrityksen tuottamat palvelut, ratkaistaan erillisellä sopimuksella.

Tähän kirjaukseen perustuen sekä Finnairin ja IAU:n että Blue1:n ja IAU:n välillä sovittiin jatkettavan ulkoistettujen työntekijöiden vyöhykelippujen osto-oikeutta työehtosopimuskauden loppuun 30.4.2010 saakka.

Vuosi 2010

Vuonna 2010 solmittiin kaksi työehtosopimusta. Kevään so-

Jatkuu seuraavalla sivulla...

...jatkoa edelliseltä sivulta.

muksen pituus oli ainoastaan kuusi kuukautta ja siinä kiintiölippuetua koskeva kirjaus säilyi ennallaan.

Syksyllä 2010, neuvoteltaessa tällä hetkellä voimassa olevaa työehtosopimusta, lippuetua koskevaa kirjausta muutettiin. Aiempien lentoyhtiöiden ja IAU:n välisten erillisten sopimusten sijasta ratkaisu siirrettiin valtakunnansovittelijan johtamaan työryhmään:

Osapuolet asettavat työryhmän (2+2), jonka tehtävänä on ratkaista palkkausjärjestelmää koskevat ongelmat, jotka syntyvät, kun muu kuin lentoyhtiöryhmään kuuluva yritys tuottaa aiemmin lentoyhtiöryhmään kuuluneen yrityksen tuottamat lentoliikenteen palvelut. Työryhmän puheenjohtajana toimii valtakunnansovittelija tai hänen määräämänsä.

Vuosi 2011

Edellä mainitun työryhmän ratkaisu asiaan saatiin 15.6.2011. Yhteisen näkemyksen puuttuessa ratkaisuksi jäi ryhmän puheenjohtajan esitys. Finnairin kohdalta sen sisältö oli seuraava:

Finnair Oyj:ssä jatketaan ratkaisulautakunnan 30.1.2004 vyöhykelippujen osto- ja käyttöoikeudesta tekemän ratkaisun soveltamista liikkeenluovutuksen jälkeen Finnair Oyj:stä liikkeenluovutuksella toisiin yrityksiin siirtyville työntekijöille seuraavin muutoksien.

- Koneeseen ottojärjestystä tarkistetaan siten, että Finnair Oyj perustaa uuden prioriteettiluokan 69 Oneworld -prioriteettiluokan jälkeen, johon tämän ratkaisun mukaisilla vyöhykelipuilla on oikeus.

- Listausjärjestyksen sijaan noudatetaan senioriteettia.

- 3 500 euron enimmäisostomäärää ei sovelleta

- Muilta osin noudatetaan ratkaisulautakunnan päätöstä ja Finnair Oyj:n kulloinkin voimassa olevaa henkilöstölippuohjesääntöä.

- Lippujen osto-oikeus päättyy 31.5.2017 tai tämän jälkeen, kun uuden työnantajan palvelukseen siirtymisestä on kulunut kaksi vuotta.

SAS Groupin Suomen toimintojen osalta lippujen osto-oikeus rajattiin 24 kuukauteen liikkeenluovutuksesta.

IAU:n edustajat työryhmässä jättivät liiton puolesta ratkaisuihin sisältöisen eriävän mielipiteensä.

Kanne välimiesoikeuteen

Finnair katkaisi vyöhykelippujen osto-oikeuden Baronasta Swissportiin 1.12.2011 siirryneiltä työntekijöiltä. Aian johdosta välimiesoikeudelle toimittamassaan kanteessa IAU vaati työehtosopimuksen osana 31.1.2004 sekä 15.6.2011 tehtyihin ratkaisuihin vedoten, että oikeus olisi vahvistanut kantajan tulkinnan, jonka mukaisesti ko. työntekijöiden vyöhykelippujen osto-oikeus olisi säilynyt ennallaan.

Tuomiolauselma

Välimiesoikeus antoi tänään asiasta seuraavan sisältöisen tuomiolauselman:

Välimiesoikeus on tutkinut kanteen siltä osin kuin se koskee ratkaisulautakunnan päätöstä 30.1.2004 ja osapuolten työryhmän 15.6.2011 ratkaisun tulkintaa koskien henkilöstöetuisten lentolippujen osto-oikeutta yritysjärjestelyssä, jossa henkilöstö siirtyy yhden yritysjärjestelyn jälkeen toisen kerran uuden työnantajan palvelukseen.

Välimiesoikeus toteaa, että kysymyksessä on yritysjärjestely. Kanne hylätään.

Mahdollisten muiden oikeudellisten kysymysten osalta kehoitetaan, mikäli osapuolet katsovat etunsa vaativan, ajamaan vaatimuksiaan erillisessä oikeudenkäynnissä.

Jatkotoimet

Kuten edellä käy ilmi, välimiesoikeus on ottanut lippuetuuteen kantaa ainoastaan osana työehtosopimusta. Kiintiölippuetuuden suhde työehtosopimuslain liikkeen luovutusta koskeviin määräyksiin on yhä selvittämättä. Tämä koskee sekä Swissportiin että jo aiemmin ISS Aviationiin siirryneitä työntekijöitä.

Oikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa myös Northportin vuoden 2009 liikkeen luovutukseen liittynyt ilmoitus, jonka mukaan lippujen osto-oikeus olisi tullut jatkoa Baronalle ulkoistetuilla työntekijöillä 30.11.2012 saakka.